

EPPUR SI GMIŽE! *

U nedavnoj emisiji "Nedjeljom u dva" novinar Gordan Malić je među krimene generala Gotovine ubrojio i bijeg pred osudom Haškog suda, što je, blago rečeno, kriva procjena. Ne, nije to bilo, kao kod Karadžića i Mladića, skrivanje po jatačkim šovinističkim brlozima, već samouvjereno lutanje Europom i Amerikom vječnog avanturista, pomiješan s prezirom prema onima koji su ga izdali. Kad su ga progonitelji ipak sustigli, prema sudu se odnosio kao džentlmen i svjetski čovjek, a kući se vratio sa smirenošću praštanja!

Jeste li primijetili kako je danas, nepunih deset godina nakon završetka Domovinskog rata, sve isto kao i kad smo živjeli u bivšoj Jugoslaviji?! Naravno, ima i nekih razlika - dok su tada veterani pobjedničke vojske mirno dočekivali starost, ovjenčani slavom i privilegijama koje su i oni i većina drugih smatrali samorazumljivima, danas se osloboditelji Hrvatske masovno ubijaju jer nemaju od čega živjeti (neki dodatno ginu i pri razminiranju, jer i tim segmentom naše svakodnevice vladaju "novokomponirani" tajkuni!). Dok se tada hodočastilo "putevima revolucije" i održavali se "susreti boraca i omladine", koliko jučer mediji su gotovo potpuno ignorirali oslobodilačku obljetnicu akcije "Maslenica". Eeee, ali danas imamo demokraciju, imamo EU - nije to "mačji kašalj"!

A što je to ostalo isto kao i nekad, plašljivo će se upitati netko - plašljivaca i oportunistu nikad ne fali, ni prije ni sada! Prije svega, autor ovih redova je pred više od godinu dana napisao da se zapravo i nismo oslobodili jedoumlja - samo smo jedno jedinstveno jedoumlje zamijenili gomilom parcijalnih jedoumlja (u 7-8 godina otkako je ovaj osvrt napisan ništa se u tom pogledu nije promijenilo: možda jedino na gore - dodatna primjedba autora). A sudar tih jedoumlja pretvara Hrvatski sabor ne toliko u kokošinjac (kako ga je optužio Zlatko Vitez) koliko u onu Krležinu "balkansku krčmu" kada se pogase svijetla.

Ali, to nije meritum problema kojim se ovdje bavimo. Ono što je u najvećoj mjeri ostalo isto (ako ne i gore nego nekada - dodatna primjedba) jest to da se o sudbini Hrvatske danas manje nego ikada prije odlučuje o njoj samoj. Od zaposleničkih plaća i otpremnina, preko zdravstvenih usluga, pa sve do sudbine hrvatskih generala, odlučuje se u nekim drugim centrima moći. Inače uvijek za svađu spremne vlast i oporba, koje udaranje ispod pojasa očito drže normalnim oblikom političkog komuniciranja, ponizno se klanjaju svakom europskom činovniku koji nas udostoji svojim patronizirajućim posjetom da bi nas "usrećio" novim paketom neupitnih naredbi (u bespogovornoj poslušnosti Uniji ipak je današnja ocvala vestalka EU-integracija, Vesna Pusić, zasjenila sve svoje prethodnike/ce - dodatna primjedba) pa Hrvatska danas najviše slična razred u školi, iz vremena kad su profesori još imali nekakav autoritet: njezini političari nalikuju, naime, na đake koji divljaju i tuku se sve dok ne dođe profesor, a tada se umire i smišljaju psine kad opet ostanu sami. Dakle, dok je nekad iz Beograda dolazio "befel" za uhićenje Gotovca, Budiše i ostalih političkih nepodobnika, danas to isto dolazi iz Haaga za Gotovinu - i opet u vidu bespogovornog ultimatum! **

Negdje u punom zamahu Miloševićeve "antibirokratske revolucije", nakon što je Stipe Šušvar, kao prvi čovjek tadašnje Partije, napokon smogao snage osuditi takvu politiku onom poznatom izjavom kako treba "reći popu pop a bobu bob", u srbijanskom je tisku protiv njega krenula neviđena haranga. Tadašnji novinar sarajevskog "Oslobođenja", Zlatko Dizdarević, opisao je to kao tipičnu lovačku hajku, u kojoj hajkači, uz međusobno dovikivanje i znakove, okružuju divljač, ne bi li joj spriječili daljnji bijeg. Slično se danas događa i s Gotovinom, s tom razlikom što hajkači u ovom slučaju ne znaju gdje je divljač, ali upravo zato pažljivo pročešljavaju gustiš, jer je vlastelin već pripremio ćeliju za odmetnika - a vlastelinova je, ZNA SE, zadnja! Čudno je to kako se, kroz godine i stoljeća, vlastelini mijenjaju - neki bolji, neki gori - a samo sluge uvijek ostaju isti.

Svoditi čitav ovaj diskurs na pitanje znači li sve ovo da Gotovinu ne treba uhititi (ili uhapsiti - na isto mu dođe!) samo je grebanje po površini problema. Kad bi se, recimo, između vlasti i javnosti i postigao konsenzus o potrebi (dakako, iznuđenoj) žrtvovanja generala na oltar dugoročnih pragmatičnih ciljeva - u situaciji kada hrvatski sudovi "nepodnošljivom lakoćom" oslobađaju mafijaške bosove i kad Vrhovni sud decidirano presuđuje da u Škabrnji nije počinjen ratni zločin - problem time ne samo da nije apsolviran nego zapravo nije ni otvoren. A nije zato jer činjenica da se, pored "slučaja Gotovina", svakodnevno suočavamo sa situacijom da se golem broj građana negativno izražava o o potezima vlasti a ona ni ne sanja o tome da ih promijeni (...) otvara pitanje ne samo smisla patetično idealizirane institucije glasovanja (glasovao ovako ili onako, na kraju uvijek dobiješ Carlu del Ponte) /kako vidimo "iz priloženog", ta ružna baba se ni danas ne da! - dod. primjedba/, već i same demokracije. Sagledajmo ovaj problem iz perspektive sve učestalijeg masovnog otpuštanja radnika u gotovo svim europskim zemljama (to stanje je danas - barem u Hrvatskoj - gore nego ikada/ dod. primjedba) Narodi Europe su se, pobjedom nad fašizmom i naknadnim zbacivanjem komunizma, gotovo

plebiscitarno opredijelili za demokraciju - ali, što će im taj pojam bez pravog značenja (...) ako su im nedemokratski politički sustavi, preko svojih socijalnih programa (primjerice, "Hrvatski radiša" u NDH, pa čak kasnije i u hrvatskom dijelu kraljevine Jugoslavije) pružali mnogo više!

Ovo bi nas, međutim, zaista moglo odvesti predaleko, pa ćemo požuriti sa zaključkom. Prokletstvo s kojim je suočena sadašnja vlast u Hrvatskoj je činjenica da nije važno pred kim gmižeš i zbog kakvih navodno viših ciljeva gmižeš (put za pakao ionako najčešće vodi kroz aleju "viših ciljeva") - gmizanje je uvijek gmizanje. Ništa manje i ništa više od toga!

*Iako u istriški mog osvrta u "Zadarskom listu" nije sačuvan datum objavljivanja (mea culpa!), iz prve rečenice proizlazi da je objavljen negdje u vrijeme (krajem 2004. ili početkom 2005. godine) kad je hrvatska vlast poslušno tragala za generalom i kad je nastala ona zloglasna potjernica, koju je na saborskoj sjednici Šeks formulirao riječima "locirati, identificirati, uhititi, transferirati".

**Ovaj moj dosljedno negativan stav prema EU u polemičkom je napisu u "Zadarskom listu" izgrdio "na pasja kola" doista općepoznato trećerazredni zadarski liječnik Dražen Grgurević, koji je, nakon što se obrukao u struci kojom se bavi, ušao u politiku, gdje se proslavio kao "Katica za sve" i "svakoj rupi zakrpa".